

BERLIN

DNEVI IN NOČI PRED BERLINSKIMI EKFRANI ILUZIJ

Ist Berlin eine Reise wert? Odgovor, dragi bralec, te čaka na koncu tegale poskusa, da bi rekonstruiral, kar sem videl, kar mi je bilo všeč in kar me je razburilo na 42. Internationale Film festspiele Berlin. Zapis je bežen vodnik skoz **Panorama** in **Forum**, programski sekciji, ki sta se tam dotikali moje očesne mrežnice.

ČETRTEK, 13. FEBRUARJA

Polnjena ostriga, kakor so Berlinčani poimenovali *Haus der Kulturen der Welt*, mi je ponudila vtis, ko da sem na Babilonskem stolpu: Neki svet se je združil zaradi sveta sanj in imitirane realnosti. Uvodoma projicirano pripoved *The Inner Circle* je svoj čas umetniško kreativni ruski režiser Andrej Končalovski zasnoval po tako imenovani resnični zgodbi o naivnem filmskem operaterju v Kremlju. Glede na lepo sončno svetlobo in sam film nam - ne da bi sploh omenjali besede s tiskovne konference - postane jasno, da je trenutno edini interes Končalovskega, kako bi mimo mučne ruske zgodovine zaslužil dober hollywoodski denar in se naivnim (ameriškim) gledalcem priljubil z lepoto in lažmi. Medtem ko so drugi ustvarjalci kakor npr. Tarkovski ali Kusturica obtičali daleč od svojih matičnih dežel in se kljub temu zvesto držali svojih filmskih poti, je Končalovskega zaskrbljujoče okužil virus komercialnega ameriškega filma. Lahko je vesel, ker je postal hollywoodska znamenitost. Njegova umetnost je postala bedarija.

Ko Japonsko takole nahiroma prevzemajo ameriške tovarne sanj, je videti, kakor da bi sonce njene dežele sploh ne vzhajalo več. Nova generacija mladih cineastov se skuša prebiti na površje, pa se ji ne posreči, ker še ni dorasla velikanom. Mladi japonski film je še zmerom nekonsistenten. Nekaj sporadičnih prebliskov še ne zadošča, da bi se v svetu obnovilo zanimanje za japonsko kinematografijo. Berlin pa je kljub temu ni postavil na stranski tir. **Plavajoč v solzah** (Afureru atsui namida) režiserja Hirotaka Tashira ni nikaka solzivka, naj njen naslov še tako obljublja kaj podobnega. Film razkriva karseda prikrito temo japonskega družbenega življenja. Ubada se namreč z **4** mizerijo azijskih imigrantov na Japonskem. Mlada Filipinka beži od svojega japonskega moža, ki jo je bil kupil, in se nameni iskat očeta, ki je ni nikdar priznal in je tudi zdaj ne. Mladenka naposled konča v svetovljanski kitajski restavraciji in se spoprijatelji z nekim japonskim parom. Onadva ji skušata pomagati, pokaže pa se, da hranita v svoji sobi zelo pregrešno skrivnost. Tashiro opazuje svoje značaje hladno. Sporočilo filma pravi, da je

GRAND CANYON

režija: Lawrence Kasdan
scenarij: Lawrence Kasdan, Meg Kasdan
fotografija: Owen Roizman
glasba: James Newton Howard
igrajo: Danny Glover, Kevin Kline, Steve Martin, Mary McDonnell, Mary-Louise Parker, ZDA, 1991, 131 min.

Za temeljno ozračje tega filma je nemara najbolj značilna, čeprav ne tudi odločilna, vloga Steva Martina. Kot ne pretirano tenkovesten scenarist akcijskih filmov, v katerih mrgoli nasilnih prizorov, postane sam žrtev brutalnega napada, skratka, na lastni koži doživi enega od vsakdanjih nasilnih »prizorov« Los Angelesa. Iz fikcije pade v realnost, ne da bi naredil kaj več kot nekaj korakov iz filmskega studia. V tem bi bilo nemara mogoče razbrati jasen namig, da skuša Kasdan obravnavo nasilja prenesti iz območja filmske iluzije na običajna, vsakdanja, realna tla, tja, kjer lahko doleti prav vsakogar. Kljub vsemu pa se ni mogoče ubraniti vtisa, da ta obravnava vendarle poteka v preveč stilizirani, s klišeji filmske dramaturgije (kajpada ameriškega kova) prepojeni formi, ki je daleč od tistega »vtisa realnosti«, ki ga zmore ustvariti le najbolj dognana filmska iluzija. Nič čudnega, da je osrednji lik tega filma advokat Mack (Kevin Kline), nekakšna »dobra vila« Kasdanovega vsakdanjika, ki nenehoma rešuje probleme drugih (pomaga bolnim, ogroženim, tako ali drugače hendikepiranim ipd.), zase in za svojo družino pa nikakor ne najde prave rešitve. Na srečo še zmeraj deluje mehanizem naključja, ki omogoči, da njegova žena med *joggingom* najde zapuščenega dojenčka in s tem smisel svojega življenja (kajti njen resnični sin je že skoraj odrasel), kar na določen način prinese olajšanje tudi Macku, čeprav mora prevzeti vlogo krušnega očeta. Vsakdanjost v Kasdanovi verziji je morda res groba in nevarna, vendar je istočasno polna humorja in komičnih situacij, vrh vsega pa se ji posreči tudi kakšna sladkobna poteza, ki še posebej preseneti nič hudega slutečega gledalca. Ta dramaturgija »vsakdanjosti« je kratko malo preveč prozorna in preveč polna iskanja nekega višjega smisla življenja, da bi mogla prepričati. Kljub temu je film izredno gledljiv, razgiban in zabaven, kajti na srečo se svoje problematike le ne loteva tako resno in prizadevno, kot spočetka napoveduje.

B. K.

STROGO ZASEBNO

Naši poročevalci iz Berlina so bili tokrat Cis Bierinckx (C.B.), Dane Hočevar (D.H.), Bojan Kavčič (B.K.) in Jelka Stergel (J.S.). Kakšno je njihovo privatno videnje letošnjega festivala? Upoštevajmo, da so se v Berlinu prilagajali različnim programom in si nasploh za vas delili vloge, pa si vseeno preberimo njihove lestvice najboljših petih umetnin. Tokrat gremo po abecedi od zadaj:

JELKA STERTEL:

1. **Boemsko življenje** (*La vie de bohème*), Aki Kaurismäki (Finska/Francija)
2. **Ponovno mrtev** (*Dead Again*), Kenneth Branagh (ZDA)
3. **Meja** (*La frontera*), Ricardo Larrain Pinedo (Španija)
4. **Sence in megla** (*Shadows and Fog*), Woody Allen (ZDA)
5. **Veliki voz** (*Karlsvoغن*), Birger Larsen (Danska/Svedska)

BOJAN KAVČIČ:

1. **Ponovno mrtev** (*Dead Again*), Kenneth Branagh (ZDA)
2. **Meja** (*La frontera*), Ricardo Larrain Pinedo (Španija)
3. **Bencin, hrana, prenočišče** (*Gas Food Lodging*), Allison Anders (ZDA)

4. **Ljubljenec** (*Rcheyli*), Mihail Kalatozišvili (Gruzija)
5. **Rt strahu** (*Cape Fear*), Martin Scorsese (ZDA)

DANE HOČEVAR:

1. **Bencin, hrana, prenočišče** (*Gas Food Lodging*), Allison Anders (ZDA)
2. **Sladka Emma, draga Böbe** (*Édes Emma, draga Böbe*), Istvan Szabó (Madžarska)
3. **Otročaji** (*1/2 aalom*), Janos Rózsa (Madžarska)
4. **Sleparji s sanjami** (*Dream Deceivers*), David Van Taylor (ZDA) in **Rdeči most** (*Le pont rouge*), Geneviève Mersch (Belgija/Luksemburg)
5. **Zombi in vlak duhov** (*Zombie ja kummitusjuna*), Mika Kaurismäki (Finska)

CIS BIERINCKX:

1. **Bratan**, Bahtijar Hudojnazarov (Tadžikistan/SZ)
2. **Pariz se prebujaja** (*Paris s'éveille*), Olivier Assayas (Francija/Italija)
3. **Omedlevica** (*Swoon*), Tom Kalin (ZDA)
4. **Trije dnevi** (*Trys dienos*), Sarunas Bartas (Litva)
5. **Boemsko življenje** (*La vie de bohème*), Aki Kaurismäki (Finska/Francija)